

פָּתַח וְאָמַר (שמות כה) וְעָשִׂיתָ שְׁלֶחַן עֵצִי שֵׁטִים וְגו' .
 וּכְתִיב (שמות כה) וּנְתַתְּ עַל הַשְּׁלֶחַן לֶחֶם פָּנִים
 וְגו' . כָּל אֵינוֹן מְאִי קִדְשָׁא , בַּעַא קִדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא
 לְמַעַבְדָּ קַמִּיהָ , לְאַמְשָׁכָא רוּחָא קִדִּישָׁא מֵעִילָא
 לְתַתָּא . תְּהוּא רְשָׁע דְּבִלְעָם , הָוָה מְסִדֵּר הָכִי לְסִטְרָא
 אַחְרָא . וְהָוָה מְסִדֵּר שְׁלֶחַן , וְנַחֲמָא דְאַקְרִי לֶחֶם
 מְגוּזָאֵל , בְּמָה דְאַתְמַר . דְּהָכִי אָזִיל סִטְרָא אַחְרָא בְּתַר
 קִדוּשָׁה , בְּקוּף בְּתַר בְּנֵי נֶשָׂא . וְשְׁלֵמָה מְלַכָּא צוּוח
 וְאָמַר , (קהלת ב) כִּי מָה הָאָדָם שִׁיבּוּא אַחְרֵי הַמֶּלֶךְ אֵת
 אֲשֶׁר כָּבַר עָשׂוּהוּ . וְהָא אַתְמַר קָרָא דָּא .

תָּא חַוִּי , כְּתִיב (שופטים ה) יִּי בְּצֵאתְךָ מִשְׁעִיר בְּצַעְדְךָ
 מִשְׁדָּה אָדוּם אֶרֶץ רַעֲשָׁה וְגו' . בְּשַׁעְתָּא דְּבַעַא
 קִדְשָׁא בְּרִידָּ הוּא לְמִיחָב אֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל , אָזִיל
 וְזַמִּין לְהוּי לְבַנֵּי עֵשׂוֹ , וְלֹא קַבְלוּהָ . בְּמָה דְאַתְּ אָמַר
 (דברים לג) יִּי מִסִּינֵי בָּא וְזָרַח מִשְׁעִיר לָמוֹ , וְלֹא בַעוּ

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

אָדָם . וְשְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ צוּוח וְאָמַר , (קהלת ב) כִּי
 מָה הָאָדָם שִׁיבּוּא אַחְרֵי הַמֶּלֶךְ אֵת אֲשֶׁר
 כָּבַר עָשׂוּהוּ . וְהָרִי נִתְבָּאָר פְּסוּק זֶה .

בַּא וְרָאָה , כְּתוּב (שופטים ה) ה' בְּצֵאתְךָ מִשְׁעִיר
 בְּצַעְדְךָ מִשְׁדָּה אָדוּם אֶרֶץ רַעֲשָׁה וְגו' . בְּשַׁעְהָ
 שְׂרָעָה הַקְּדוּשׁ בְּרִידָּ הוּא לְתַת תּוֹרָה
 לְיִשְׂרָאֵל , הַלֵּךְ וְזַמִּין אֵת בְּנֵי עֵשׂוֹ וְלֹא קַבְלוּהָ ,
 כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (דברים לג) ה' מִסִּינֵי בָּא וְזָרַח

פָּתַח וְאָמַר , (שמות כה) וְעָשִׂיתָ שְׁלֶחַן עֵצִי שֵׁטִים
 וְגו' . וְכְתוּב וְנְתַתְּ עַל הַשְּׁלֶחַן לֶחֶם פָּנִים וְגו' .
 כָּל אוֹתָם כְּלֵי קִדְשׁ רְצָה הַקְּדוּשׁ בְּרִידָּ הוּא
 לְעִשׂוֹת לְפָנָיו לְהַמְשִׁיךְ רוּחַ קִדְשׁ מִלְּמַעְלָה
 לְמַטָּה . אוֹתוֹ רְשָׁע בְּלַעַם הָיָה מְסִדֵּר כִּד לְצַד
 הָאֲחֵר , וְהָיָה מְסִדֵּר שְׁלֶחַן , וְלָחֶם שְׁהִיָּה נִקְרָא
 (מלאכי א) לֶחֶם מְגוּזָאֵל , כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר . שְׂכָף הוֹלֵךְ
 הַצַּד הָאֲחֵר אַחַר הַקְּדוּשָׁה בְּקוּף אַחַר בְּנֵי

לְקַבְּלָהּ. אֲזַל לְבָנֵי יִשְׁמַעֵאל, וְלֹא בָּעֵי לְקַבְּלָהּ, דְּכִתִּיב
הוֹפִיעַ מֵהַר פְּאָרָן. בֵּינוֹן דְּלֹא בָּעֵי, אֶהְדָּר לִזְוֹן
לְיִשְׂרָאֵל, הָכִי תִּנְיָנִן.

הַשְּׂתָא אֵית לְשִׂאָלָא, וְהָא תִּנְיָנִן דְּלִית חֲטָאָה כַּד
בַּר נָשׁ מִדְּקַדְק דִּיּוֹקִין דְּאוֹרֵייתָא, וַיִּשְׂאֵל
שְׂאֵלְתוּי לְאַנְהָרָא מְלוּי. הָאֵי קָרָא לָא אֶתִּישְׁבָא,
וְאֵית לְשִׂאָלָא. קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כַּד אֲזַל לְשַׁעִיר,
לְמַאן נְבִיאָה דְּלַהוֹן אֶתְגְּלִי. וְכַד אֲזַל לְפִאָרָן, לְמַאן
נְבִיאָה דְּלַהוֹן אֶתְגְּלִי. אֵי תִימָא דְּאֶתְגְּלִי לְכַלְהוֹ, לָא
אֲשַׁבְּחֵן דָּא לְעֵלְמִין. בַּר לְיִשְׂרָאֵל בְּלַחוּדֵייהוּ, וְעַל יְדֵי
דְּמֹשֶׁה. וְהָא אֶתְמַר דְּהָכִי מִיבְּעֵי קָרָא לְמִימַר, יִי
לְסִינֵי בָא, וְזָרַח לְשַׁעִיר לָמוּ, הוֹפִיעַ לְהַר פְּאָרָן, מַהוּ
מִשְׁעִיר לָמוּ, וּמַהוּ מֵהַר פְּאָרָן. כִּלְאֵי אֵית לְמַנְדַּע
וְלֹאֶסְתַּבְּלָא, וְהָא שְׂאִילָנָא, וְלֹא שְׂמַעְנָא, וְלֹא יַדְעָנָא.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

וּבְשִׁתְּלֵף לְפִאָרָן, לְאִיזָה נְבִיאָה שְׁלָחַם
הַתְּגַלְהָא? אִם תֵּאמַר שֶׁהַתְּגַלְהָא לְכֻלָּם, לֹא
מְצִאנוּ זֶה לְעוֹלָמִים, פְּרַט לְיִשְׂרָאֵל לְבָדָם,
וְעַל יְדֵי מֹשֶׁה. וְהָרִי נִתְבָּאָר שְׂכָף צְרִיף
הַפְּסוּק לֹמַר: הִי לְסִינֵי בָא וְזָרַח לְשַׁעִיר לָמוּ
הוֹפִיעַ לְהַר פְּאָרָן. מַה זֶה מִשְׁעִיר לָמוּ? וּמַה
זֶה מֵהַר פְּאָרָן? הַכֹּל יֵשׁ לְדַעַת וְלַהֲסַתְּבַל,
וְהָרִי שְׂאִילָנָא, וְלֹא שְׂמַעְנָא וְלֹא יַדְעָנָא.

מִשְׁעִיר לָמוּ, וְלֹא רָצוּ לְקַבְּלָהּ. הֲלָךְ לְבָנֵי
יִשְׁמַעֵאל, וְלֹא רָצוּ לְקַבְּלָהּ, שְׁבִתוּב הוֹפִיעַ
מֵהַר פְּאָרָן. בֵּינוֹן שְׂלֵא רָצוּ, חֲזוֹר לְהֵם
לְיִשְׂרָאֵל. כִּד שְׂנִינֵן.

עֲבָשׁוּ יֵשׁ לְשִׂאָל, וְהָרִי שְׂנִינֵן שְׂאִין חֲטָאָה
בְּשִׂאָדָם מִדְּקַדְק דִּיּוֹקִים בְּתוֹרָה וַיִּשְׂאֵל
שְׂאֵלוֹתָיו לְהָאִיר דְּבְרָיו. פְּסוּק זֶה לֹא
מְתִישֵׁב, וַיֵּשׁ לְשִׂאָל, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
בְּשִׁתְּלֵף לְשַׁעִיר, לְאִיזָה נְבִיאָה שְׁלָחַם הַתְּגַלְהָא?

כִּד אָתָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָתָּא וְשִׁאִיל מְלָה כְּמַלְקֵי דְמִין,
 אָמַר לִיהּ הָא שְׁאֵלְתָּא דָּא אֶתְאַמְרַת. וְיִ מְסִינִי
 בָּא: כְּמַה דְּאֵת אָמַר (שְׁמוֹת יט) הִנֵּה אֲנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ בְּעַב
 הָעֲנָן, וּמְסִינִי בָּא וְאֶתְגַּלִּי עַלְיָהּוּ. וְזָרַח (ד' קצ"ב ע"ב)
 מְשִׁעִיר לָמוּ, מְמַה דְּאָמְרוּ בְּנֵי שְׁעִיר, דְּלֹא בְּעָאן
 לְקַבְּלָא, מִהֲאִי, אֲנַהֵר לֹון לְיִשְׂרָאֵל, וְאוֹסִיף עַלְיָהּוּ
 נְהוֹרָא וְחִבְיָבוּ סְגִיָּא. אוֹף הָכִי, הוֹפִיעַ וְאֲנַהֵר לְיִשְׂרָאֵל
 מִהַר פָּאָרָן, מְמַה דְּאָמְרוּ בְּנֵי פָּאָרָן, דְּלֹא בְּעוּ
 לְקַבְּלָא, מִהֲאִי. אוֹסִיפוּ יִשְׂרָאֵל תְּחִיבוּ וְנִהֲירוּ יַתִּיר
 כְּדָקָא יָאוּת.

וּמַה דְּשִׁאֵלְתָּ עַל יְדָא דְּמֵאן אֶתְגַּלִּי עַלְיָהּוּ. (פ"א)
 רֹזָא עֲלָאָה אִיהוּ, וְאֶתְגַּלִּי מְלָה עַל יְדָךְ.
 אוֹרְיִיתָא נְבֻקְתָּ מְרֹזָא עֲלָאָה, דְּרִישָׁא (ס"א קד"ישָׁא)
 דְּמִלְפָּא סְתִימָא, כִּד מְטָא לְגַבִּי דְּרוּעָא שְׁמֵאֲלָא,
 חָמָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּתֵהוּא דְּרוּעָא, (ס"א ימינָא)

לְשׁוֹן הַקּוֹדֵשׁ

הוֹפִיעַ וְהֵאִיר לְיִשְׂרָאֵל מִהַר פָּאָרָן, מִמַּה
 שְׁאָמְרוּ בְּנֵי פָּאָרָן שְׁלֹא רוּעִים לְקַבֵּל, מִזֶּה
 הוֹסִיפוּ יִשְׂרָאֵל חִבְיָבוֹת וְאוֹר יוֹתֵר כְּרָאוּי.
 וּמַה שְׁשִׁאֵלְתָּ עַל יְדֵי מִי הִתְגַּלְּהָ אֵלֵיהֶם –
 (כ"א ר"א) סוּד עֲלִיוֹן הוּא, וְהִתְגַּלְּהָ הַדְּבָר עַל
 יְדָךְ. הַתּוֹרָה יִצְאָה מִסוּד עֲלִיוֹן, שֶׁל רֹאשׁ
 (קדוש) הַמִּלְךְ הַנְּסֻתָּר. כְּשֶׁהִגִּיעָה לְזוּעָה שְׁמֵאֲלָ

כְּשֶׁבָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן, בָּא וְשִׁאֵל דְּבַר כְּמַלְקֵי.
 אָמַר לוֹ, הָרִי שְׁאֵלְהָ זֹו נְאֻמְרָה. ה' מְסִינִי בָּא,
 כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (שְׁמוֹת יט) הִנֵּה אֲנֹכִי בָּא אֵלֶיךָ בְּעַב
 הָעֲנָן, וּמְסִינִי בָּא וְהִתְגַּלְּהָ עֲלֵיהֶם. וְזָרַח
 מְשִׁעִיר לָמוּ, מִמַּה שְׁאָמְרוּ בְּנֵי שְׁעִיר שְׁלֹא
 רוּעִים לְקַבֵּל, מִזֶּה הֵאִיר לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל
 וְהוֹסִיף עֲלֵיהֶם אוֹר חִבְיָבוֹת גְּדוּלָּה. גַּם כִּד

דָּמָא בִישָׂא דְהוּוּ מְתַרְבִּי מִתַּמָּן. אָמַר, אֲצַטְרִיךְ לִי
 לְבָרְרָא וּלְלַבְנָא דְרוּעָא דָּא. וְאִי לָא יִמְאִיךְ תְּהוּוּ
 דָּמָא בִישָׂא, יַפְגִּים כִּלְא. אֲבָל אֲצַטְרִיךְ לְבָרְרָא
 מִהֲכָא כָּל פְּגִימוּ.

מָה עֲבַד. קָרָא לְסַמְאֵל, וְאַתָּא קַמִּיה, וְאָמַר לִיה
 תְּבַעֵי אוֹרֵייתָא דִּילִי. אָמַר, מַה כְּתִיב בְּה. אָמַר
 לִיה, לֹא תִרְצֶחַ. דְּלִיג קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ לְאַתָּר
 דְּאֲצַטְרִיךְ. אָמַר חַס וְשָׁלוֹם, אוֹרֵייתָא דָּא דִּילְךָ הִיא,
 וְדִילְךָ יְהִא, לָא בְּעִינָא אוֹרֵייתָא דָּא. אָתִיב וְאַתְחַנֵּן
 קַמִּיה, אָמַר מְאָרִיָּה דְּעֵלְמָא, אִי אַתְּ יַהֲבָה לִי, כֹּל
 שְׁלִטְנִי דִּילִי אֲתַעְבֵּר, דְּהָא שְׁלִטְנִי דִּילִי עַל קְטוּלָא
 אִוְהוּ, וּקְרַבִּין לָא יַהוּן וְשְׁלִטְנִי דִּילִי עַל כִּכְבָּא
 דְּמַאֲדִים, אִי הָכִי כִלְא אֲתַבְּטַל מִעֵלְמָא.

מְאָרִיָּה דְּעֵלְמָא, טוֹל אוֹרֵייתְךָ, וְלָא יְהִא חוּלְקָא
 וְאַתְסַנָּא לִי בְּה. אֲבָל אִי נִיחָא קַמְךָ, הָא

לשון הקודש

שְׁלִיךְ הִיא, וְשְׁלִיךְ תַּהֲיָה. לֹא רוּעָה תוֹרָה זוּ.
 שָׁב וְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו. אָמַר: רַבּוֹן הָעוֹלָם, אִם
 אַתָּה נוֹתֵן לִי אוֹתָהּ, כֹּל שְׁלִטְוִי עוֹבֵר, שְׁהִרִי
 שְׁלִטְוִי עַל הָרֵג הוּוּ, וּקְרַבּוֹת לֹא יְהִיוּ,
 וְשְׁלִטְוִי עַל כּוֹכַב מַאֲדִים. אִם כֵּן הַכֹּל
 יִתְבַּטַּל מִן הָעוֹלָם.

רַבּוֹן הָעוֹלָם, קַח תּוֹרַתְךָ, וְלֹא יְהִיָּה לִי חֵלֶק
 וְנַחֲלָה בְּה. אֲבָל אִם נוֹת לְפָנֶיךָ, הִרִי עִם בְּנֵי

(ממז), רָאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּוּ בְּאוֹתָהּ וְרוּעַ דָּם
 רַע שְׂמִתְרַבָּה מִשָּׁם. אָמַר, צְרִיךְ לְבָרַר וּלְלַבֵּן
 וְרוּעַ זוּ, וְאִם לֹא יִמָּךְ אוֹתוֹ דָּם רַע, יַפְגִּים הַכֹּל.
 אֲבָל צְרִיךְ לְבָרַר מִכָּאן כֹּל פְּגִים.

מַה עָשָׂה? קָרָא לְסַמְאֵל, וּבָא לְפָנָיו, וְאָמַר
 לוֹ: הִתְרַעָה תּוֹרַתִי. אָמַר: מַה כְּתוּב בְּה?
 אָמַר לוֹ: לֹא תִרְצֶחַ. דְּלִג הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּוּ
 לְמָקוֹם שְׁצַרִיךְ. אָמַר: חַס וְשָׁלוֹם, תּוֹרָה זוּ

עָמָא בְּנֵי דִיעֶקֶב, לֹון אֶתְחִי. וְאִיהוּ חָשִׁיב דְּהָא
 דְּלִטּוֹרָא אָמַר עָלֵיהּ. וְדָא הוּא וְזָרַח מִשְׁעִיר לָמוּ,
 מִשְׁעִיר מִמָּשׁ נֶפֶק נְהוֹרָא לֹון לְיִשְׂרָאֵל. אָמַר
 סְמַא"ל וְדָא, אִי בְּנֵי דִיעֶקֶב יִקְבְּלוּן דָּא, יִתְעַבְרוּן
 מִעֲלָמָא, וְלֹא יִשְׁלֹטוּן לְעֵלְמִין. אָתִיב לִיה פִּמְה
 זְמַנִּין, וְאָמַר דָּא, וְאָמַר לִיה אַנְתָּ בּוֹכְרָא, וְלָךְ
 אֶתְחִי. אָמַר לִיה, הָא לִיה בְּכוֹרוֹתָא דִּילִי, וְהָא
 אֶזְדַּבְּן לִיה, וְאַנָּא אוֹדִיתִי.

אָמַר לִיה הוֹאִיל וְלֹא בָעִית לְמַתְּוִי לָךְ בְּהַ חוֹלְקָא,
 אֶתְעַבְר מְנָה בְּכָלָא. אָמַר יָאוּת. אָמַר לִיה,
 הוֹאִיל וְכָךְ, תֵּב לִי עֵיטָא, אִיךְ אַעֲבִיד דִּיקְבְּלוּן לָה
 בְּנֵי דִיעֶקֶב דְּהָאָתְ אָמַר. אָמַר לִיה מְאָרִיָּה דְּעֲלָמָא,
 אַצְטְרִיךְ לְשַׁחְדָּא לֹון, טוֹל נְהוֹרָא מְנַהִירוּ דְּחִילִי
 שְׂמִיָּא, וְהֵב עָלֵיהּ, וְכָדָא יִקְבְּלוּן לָה, וְהָא דִּילִי יְהָא
 בְּקַדְמוּתָא. אַפְשִׁיט מְנָה נְהִירוּ דְּחַפְזָא עָלֵיהּ, וְיַהֲב

לשון הקודש

אָמַר לוֹ: הוֹאִיל וְלֹא רְצִיתָ שִׁיְהִיָּה לָךְ בְּהַ
 חֶלֶק, תֵּעַבֵר מִמֶּנָּה בְּכָל. אָמַר: יָפֵה. אָמַר לוֹ:
 הוֹאִיל וְכָךְ, תֵּן לִי עֵצָה אִיךְ אַעֲשֶׂה שִׁיקְבְּלוּהָ
 בְּנֵי יַעֲקֹב שְׂאֵתָה אוֹמֵר. אָמַר לוֹ: רַבּוֹן
 הָעוֹלָם, צְרִיךְ לְשַׁחַד אוֹתָם. קַח אוֹר מְאוֹר
 חִילוֹת הַשָּׁמַיִם וְתֵן עֲלֵיהֶם, וּבְזָה יִקְבְּלוּהָ,
 וְהָרִי שְׁלִי יְהָא בְּתַחֲלָה. הַפְּשִׁיט מִמֶּנּוּ אוֹר
 שְׂכַפְסָה אוֹתוֹ, וְנָתַן לוֹ לְתַת לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל, זְהוּ

יַעֲקֹב לָהֶם רְאוּיָה. וְהוּא חָשִׁב שְׁלֹשׁוֹן הֲרַע
 אָמַר עֲלֵיהֶם. וְזָהוּ וְזָרַח מִשְׁעִיר לָמוּ, מִשְׁעִיר
 מִמָּשׁ יֵצֵא לְיִשְׂרָאֵל אוֹר. אָמַר סְמַא"ל: וְדָא
 אִם בְּנֵי יַעֲקֹב יִקְבְּלוּ אֶת זְהוּ, יַעֲבְרוּ מִן הָעוֹלָם
 וְלֹא יִשְׁלֹטוּ לְעוֹלָמִים. שָׁב אֵלָיו בְּמַה פְּעֻמִּים
 וְאָמַר זְהוּ, וְאָמַר לוֹ: אַתָּה בְּכוֹר, וְלָךְ רְאוּיָה.
 אָמַר לוֹ: הָרִי לוֹ בְּכוֹרְתִי, וְהָרִי מְכַרְתִּיהָ לוֹ,
 וְאַנִּי הוֹדִיתִי.

לִיָּהּ, לְמִיָּהֵב לֹוֹן לְיִשְׂרָאֵל, הָדָא הוּא דְכְּתִיב וְזָרַח
 מִשְׁעִיר לְמוֹ. מִשְׁעִיר מִמָּשׁ, דָּא סָמָא"ל. דְּכְּתִיב (ויקרא
 טז) וְנָשָׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו. לְמוֹ לְיִשְׂרָאֵל.

בִּיּוֹן דְּבִיעַר דָּא, וְאַעְבַּר דְּמָא בִּישָׂא מְדֻרְזָא
 שְׂמָא"לָא, אֶהְדַּר לְדֻרְזָא יְמִינָא (ס"א שְׂמָא"לָא) חָמָא
 בֵּיהּ אוֹף חָכְנִי, אָמַר חָכְנִי אֶצְטְרִיךְ לְנִקְיָא, מְדָמָא
 בִּישָׂא, דְּרֻזָּא דָּא. קָרָא לְרַה"ב אָמַר לִיָּהּ, תְּבַעֵי אֶתְּ
 אוֹרֵייתָא דִּילִי. אָמַר לִיָּהּ, מַה כְּתִיב בְּהָ. דְּלִיג לִיָּהּ,
 וְאָמַר לֹא תִנְאַף. אָמַר וְוִי אִי יְרוּתָא דָּא יַחֲסִין לִי
 קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יְרוּתָא בִּישָׂא, דִּיתְעַבֵּר בְּהָ פֶּל
 שְׁלִטְנִי, דְּהָא בְּרַכְתָּא דְּמִיָּא נְטִילָנָא, בְּרַכְתָּא דְּנוּנִי
 יִמָּא, דְּכְּתִיב (בראשית א) פָּרוּ וּרְבוּ וּגּו'. וְכְּתִיב (בראשית
 יז) וְהִפְרִיתִי אוֹתוֹ וְהִרְבִּיתִי אוֹתוֹ וּגּו' וְכְּתִיב (בראשית טז)
 וְהוּא יִהְיֶה פָּרָא אָדָם.

לְשׁוֹן הַקּוּדֻשׁ

מַה פְּתוּב בְּהָ? דְּלִיג לֹוֹ וְאָמַר: לֹא תִנְאַף.
 אָמַר: אוֹי אִם יִרְשָׁה זֹו יוֹרִישׁ לִי הַקּוּדֻשׁ בְּרִיךְ
 הוּא, יִרְשָׁה רַעְהָ שִׁיעֵבֵר מִמְּנִי פֶּל שְׁלִטְנִי
 בְּהָ, שְׁהִרִי בְּרַכְתַּת הַמִּים נְטִילְתִי, בְּרַכְתַּת דְּגִי
 הַיָּם, שְׂכְּתוּב (בראשית א) פָּרוּ וּרְבוּ וּגּו', וְכְּתוּב
 (שם יז) וְהִפְרִיתִי אוֹתוֹ וְהִרְבִּיתִי אוֹתוֹ וּגּו', וְכְּתוּב
 (שם טז) וְהוּא יִהְיֶה פָּרָא אָדָם.

שְׂכְּתוּב וְזָרַח מִשְׁעִיר לְמוֹ. מִשְׁעִיר מִמָּשׁ. זֶה
 סָמָא"ל, שְׂכְּתוּב (ויקרא טז) וְנָשָׂא הַשְּׁעִיר עָלָיו.
 לְמוֹ - לְיִשְׂרָאֵל.

בִּיּוֹן שְׂבַעֵר זֶה וְהַעֲבִיר דָּם רַע מְזוּרַע שְׂמָא"ל,
 חוֹר לְזוּרַע יְמִין (שְׂמָא"ל). רָאָה בּוֹ גַם כְּךָ. אָמַר:
 כְּךָ גַם צְרִיךְ לְנַקוּת מְדָם רַע זְרוּעֵ זֹו. קָרָא
 לְרַה"ב, אָמַר לֹוֹ: הַתְּרַצָּה תוֹרְתִי? אָמַר לֹוֹ:

שָׂאֲרֵי לְאַתְחַנְנָא קַמֵּי מָאֲרִיָּה, אָמַר לֵיהּ, מָאֲרֵי
 דְּעֵלְמָא, תִּרְיִן בְּנִין נְפִקְנָא מֵאַבְרָהָם, הָא
 בְּנֵי דִי־עֲחָק, הֵב לֹון, וְלֹון אֶתְחַזֵּי. אָמַר לֵיהּ, לָא
 יְכִילְנָא, דְּאַנְתָּ בּוֹכְרָא, וְלָךְ אֶתְחַזֵּי, שָׂאֲרֵי לְאַתְחַנְנָא
 קַמֵּיהּ, וְאָמַר מָאֲרִיָּה דְּעֵלְמָא, בְּכִירוּתָא דִּילֵי יְהֵא
 דִּילֵיהּ, וְהֵא נְהוּרָא דְּאַנָּא יְרִיתְנָא עַל דָּא, טוֹל
 וְהֵב לֹון, וְכַךְ עֵבַד, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (דברים לג) הוֹפִיעַ
 מִהַר פָּאֲרָן.

מָאֲרֵי שָׂנָא בְּסַמְא"ל כְּתִיב וְזָרָה, וּבְרַח"ב כְּתִיב הוֹפִיעַ.
 אֵלָא נְטִל בְּהָהוּא נְהִירוֹ דְּאַפְשֵׁיט מְנִיָּה סַמְא"ל,
 חָרַב וְקַטּוּלָא, לְקַטּוּלָא בְּדִינָא, וְלְקַטּוּלָא כְּדָקָא יָאוּת.
 הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (דברים לג) וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוּתְךָ. אַף עַל
 גַּב דְּלָא הָוָה דִּילְךָ. וְנְטִל בְּהָהוּא בְּרַכְתָּא דְּאַפְשֵׁיט
 מְנִיָּה רַח"ב, זְעִיר, בְּמָאן דְּאוּפֵעַ זְעִיר מִבְּרַכְתָּא
 דְּלַהוֹן, לְמַעַבַּד פְּרִיָּה וְרַבִּיָּה. בְּנִין כַּךְ הוֹפִיעַ מִהַר
 פָּאֲרָן, וְלָא כְּתִיב וְזָרָה.

 לשון הקודש

הוֹפִיעַ מִהַר פָּאֲרָן.

מִזֵּה שׁוֹנָה שְׁבַסְמָא"ל כְּתוּב וְזָרָה, וּבְרַח"ב
 כְּתוּב הוֹפִיעַ? אֵלָא נְטִל בְּאוּתוֹ אֹר שְׁהַפְשִׁיט
 מִמֶּנּוּ סַמְא"ל חָרַב וְהָרַג, לְהָרַג בְּדִין וְלְהָרַג
 פְּרָאוּי. זְהוּ שְׁכַתוּב (עו) וְאֲשֶׁר חָרַב גְּאוּתְךָ.
 אַף עַל גַּב שְׁלָא הִיָּתָה שְׁלָךְ. וְנְטִל אוּתָהּ
 בְּרַכָּה שְׁהַפְשִׁיט מִמֶּנּוּ רַח"ב קֶצֶת, כְּמוֹ

הַתְּחִיל לְהַתְחַנֵּן לְפָנֵי רַבּוֹנוֹ וְאָמַר לוֹ: רַבּוֹן
 הָעוֹלָם, שְׁנֵי בָנִים יֵצְאוּ מֵאַבְרָהָם – הָרֵי
 בְּנֵי יִצְחָק, תֵּן לָהֶם, וְלָהֶם רְאוּיָהּ. אָמַר לוֹ:
 אֵינִי יָכוֹל, שְׂאֵתָה הַבְּכוֹר וְלָךְ רְאוּיָהּ.
 הַתְּחִיל לְהַתְחַנֵּן לְפָנָיו, וְאָמַר: רַבּוֹן הָעוֹלָם,
 בְּכוֹרְתִי תִּהְיֶה שְׁלוֹ, וְאוֹר זֶה שְׁיִרְשָׁתִּי עַל
 זֶה, קַח וְתֵן לָהֶם, וְכַךְ עָשָׂה. זְהוּ שְׁכַתוּב

בִּיּוֹן דְּנִטְל מִתְּנָן אֵלִין לְיִשְׂרָאֵל, מֵאִינוּן רַבְרַבִּין
 שְׁלִטְנִין, אַתָּא וְקָרָא לְהוּ לְכָל (דף קצ"ג ע"א) רַבְבוֹת
 קִדְשׁ, דְּמִמְנָן עַל שְׂאָר עַמּוּן, וְאַתּוּבוּ לִיה אֹף הָכִי.
 וּמְכַלְהוּ קַבִּיל וְנִטְיִל מִתְּנָן, לְמִיחַב לִזְוֹן לְיִשְׂרָאֵל.
 לְאַסְיָא, דְּהָוָה לִיה חַד מָאנָא מְלִיָּא מְסַמָּא דְחַיִּי,
 וְנִטְיִר לִיה לְבַרְיָה. בְּעָא לְמִיחַב לִיה לְבַרְיָה, הַהוּא
 פְּלִיטוֹן דְּסַמָּא דְחַיִּי. אַסְיָא הָוָה חַפִּים, אָמַר עַבְדִּין
 בִּישִׁין אִית בְּבִיתִי, אִי יַנְדְּעוֹן דְּאַנָּא יְהִיב לְבַרְי
 נְבֻזְבָּא דָא, יְבֵאִישׁ בְּעִינֵיהוּ, וַיִּבְעוֹן לְקַטְלָא לִיה.

מָה עֵבֵד. נִטְל זְעִיר מְסַמָּא דְמוֹתָא, וְשׂוּי אֶפְתָּחָא
 דְּמֵאנָא, קָרָא לְעַבְדֵּי, אָמַר לִזְוֹן, אַתּוּן מְהִימְנָן
 קְדָמִי, תְּבַעוֹן לְהַהוּא סַמָּא. אָמְרוּ נְחַמִּי מָאִי הוּא.
 נִטְלוּ לְמַטְעַם, עַד לָא אֲרַחוּ, בְּעוּ לְמִימַת, אָמְרוּ
 בְּלַבִּיָּהוּ, אִי הָאִי סַמָּא יְהִיב לְבַרְיָה, וְדָאִי יְמוֹת וְאַנָּן

לשון הקודש

לְבַנּוּ אֶת אוֹתוֹ כְּלִי שֶׁמֶן אֶפְרָסִמוֹן שֶׁל סַם
 חַיִּים. הָרוּפֵא הִיָּה חָכֵם, אָמַר: עַבְדִּים רְעִים
 יֵשׁ בְּבִיתִי, אִם יִדְעוּ שְׂאֵנִי נוֹתֵן לְבַנֵּי אוֹצֵר
 זֶה, יִרַע בְּעִינֵיהֶם וַיִּרְצוּ לְהַרְגוֹ.

מָה עֲשֵׂה? לְקַח קֶצֶת סַם הַמּוֹת וְנָתַן עַל
 פֶּתַח הַכְּלִי, קָרָא לְעַבְדָּיו וְאָמַר לָהֶם: אַתֶּם
 נְאֻמְנִים לְפָנַי, הִתְרַצוּ אֶת אוֹתוֹ הַסַּם? אָמְרוּ:
 נִרְאָה מָה זֶה. טָרַם הִרִיחוּ רִצּוֹ לְמוֹת. אָמְרוּ

שֶׁהוֹפִיעַ קֶצֶת מִבְּרַכְתֶּם לַעֲשׂוֹת פְּרִיָּה וּרְבִיָּה.
 בְּגִלְל כִּךְ הוֹפִיעַ מֵהַר פֶּאָרְזֵן, וְלֹא כְּתוּב וְזָרַח.
 בִּיּוֹן שְׁנִטְל מִתְּנָת אֵלוּ לְיִשְׂרָאֵל מֵאוֹתָם
 שְׁלִיטִים גְּדוֹלִים, כָּא וְקָרָא לְכָל אוֹתָם
 רַבְבוֹת קִדְשׁ שְׁמֻמְנִים עַל שְׂאָר הָעַמִּים,
 וְהַשִּׁיבוּ לוֹ גַּם כִּךְ, וּמְכַלֵּם קַבִּיל וְנִטְל מִתְּנָת
 לְתַת לָהֶם לְיִשְׂרָאֵל. לְרוּפֵא שְׁהִיָּה לוֹ כְּלִי
 אֶחָד מְלֵא סַם חַיִּים וְשִׁמְרוּ לְבַנּוּ. רְצָה לְתַת

נִירַת לְרַבּוֹנָנָא. אָמְרוּ קַמִּיהּ, מָרְנָא, סָמָא דָּא לֹא
אֲתִתְּוֵי אֵלָא לְבָרְךְ, וְהָא אֲנָרָא דְפּוֹלְחֵנָא שְׂבַקְנָא
גַּבְךְ, זִיל וְהֵב לִיהּ לְשׁוֹחֲדָא, דִּיקְבֵּל סָמָא דָּא.

כִּךְ קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הוּא אֲסִיָּא חַפִּים, יָדַע דִּיאִ
יְהִיב אֲזַרִּיתָא לְיִשְׂרָאֵל, עַד לֹא אֹדַע לֹזֵן, בְּכָל
יּוֹמָא הָווּ רַדְפִּין לֹזֵן לְיִשְׂרָאֵל עָלֶיהּ, וְקַטְלִין לֹזֵן. אֲבָל
עֲבַד דָּא, וְאֵינּוֹן יַחְבּוּ לִיהּ מִתְּנָן וְנִבְזִבְזֵן, בְּגִין דִּיקְבֵּלוֹן
לָהּ. וּבְלָהּ קַבִּיל לֹזֵן מֹשֶׁה, לְמִיָּהֵב לָהּ לְיִשְׂרָאֵל,
הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים סח) עָלִיתָ לְמָרוֹם שָׁבִית שְׁבִי
וְגו'. וּבְגִין כִּךְ יִרְתּוּ יִשְׂרָאֵל אֲזַרִּיתָא, בְּלֹא עֲרַעוּרָא,
וּבְלֹא קַטְרוּנָא כָּלֵל. בְּרִיךְ הוּא, בְּרִיךְ שְׁמִיָּה, לְעָלַם
וּלְעָלְמֵי עָלְמֵיָא.

תָּא חַזִּי, עֲדִים דְּבִנֵּי יִשְׂרָאֵל, אֵלִין מִתְּנָן וְנִבְזִבְזֵן
דְּקַבִּילוּ. וּבְגִין כִּךְ, לֹא תָהוּ שְׁלִיט עָלֵיהוּ

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

וְהוֹרְגִים אוֹתָם. אֲבָל עֲשֵׂה אֵת זֶה, וְהֵם נִתְּנוּ
לוֹ מִתְּנוֹת וְאוֹצְרוֹת כְּדֵי שְׂיִקְבְּלוּהָ, וְכָלֵם
קַבְּלָם מֹשֶׁה לְתַתָּם לְיִשְׂרָאֵל. זֶהוּ שְׂכַתּוּב
(תהלים סח) עָלִיתָ לְמָרוֹם שָׁבִית שְׁבִי וְגו'. וּמִשׁוּם
זֶה יִרְשׁוּ יִשְׂרָאֵל אֵת הַתּוֹרָה בְּלֵי עֲרַעוּר וּבְלֵי
קַטְרוּנָא כָּלֵל. בְּרוּךְ הוּא, בְּרוּךְ שְׁמוֹ לְעוֹלָם
וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים.

בַּא וְרֵאתָ, עֲדִים שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵלּוּ מִתְּנוֹת

בְּלָבָם: אִם סָם זֶה יִתֵּן לְבָנָו, וְדֵיאִ יָמוֹת,
וְאֵנּוּ נִירַשׁ אֵת אֲדוֹנָנּוּ. אָמְרוּ לְפָנָיו: מוֹרְנָו,
סָם זֶה לֹא רָאוּי אֵלָא לְבָנָךְ, וְהָרִי שְׂכַר
עֲבוּדְתָנּוּ הַשְּׂאֲרָנּוּ אֲעֲלֶךְ, לָךְ וְתֵן לוֹ לְשַׁחַד
שְׂיִקְבֵּל סָם זֶה.

כִּךְ הַקּוּדֵשׁ בְּרוּךְ הוּא, הוּא רּוֹפֵא חַכְּם, יָדַע
שְׂאָם יִתֵּן תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל טָרַם שְׂיִוְדִיעַ לָהֶם,
בְּכָל יוֹם הָיוּ רוֹדְפִים אֵת יִשְׂרָאֵל עָלֶיהָ

מוֹתָא, וְלֹא סִטְרָא אֲחֵרָא, וְלֹא דֵי לֹון דֵי נִטְלוּ
 אֲוֵרֵייתָא בְּלֹא עֲרֵעוּרָא כְּלָל, אֶלָּא דְקָבִילוּ נְבוּבִזְוֹן
 וּמִתְנָן מִכְּלֵתָו. בֵּינָן דְחָטוּ מַה כְּתִיב, (שמות לג) וַיִּתְנַצְּלוּ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדִים. אֵינֹון (תהלים סח) מִתְנֹות בְּאָדָם.
 מַה אֲשַׁתָּאר מִנְהוֹן. הֵהוּא שְׁבִי, דְכְּתִיב עָלִיתָ לְמָרוֹם
 שְׁבִית שְׁבִי וְגו'.

אוֹסְפוּ וְחָטוּ, מַה כְּתִיב (במדבר כא) וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מִלֶּךְ
 עָרָד. וּכְתִיב, וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיֵּשֶׁב מִמֶּנּוּ
 שְׁבִי (וְעַם כָּל דָּא) וְכָל זְמַנָּא דִישְׂרָאֵל תְּבִין לְאִבוּהוֹן
 דְבִשְׁמִיא, אֵינֹון נְבוּבִזְוֹן (וּכְלָא) יִתְהַדֵּר לְנַבְיֵיהוּ,
 וְאִתְחַפֵּיין בֵּיה. וְלִזְמַנָּא דְאֵתִי, כְּלָא יִתְהַדֵּר דְכְּתִיב,
 (דברים ל) וְשָׁב ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְגו'. מִכָּאן
 וְלֵהֲלָאָה אִמָּא מִיֶּלְךָ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, (שופטים ה) יִי בְּצֵאתְךָ מִשְׁעִיר בְּצַעֲדֶךָ
 מִשְׁדָּה אָדוֹם אָרִץ רַעֲשָׁה. בְּשַׁעֲתָא דְקוּדְשָׁא

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

הַכְּנַעֲנִי מִלֶּךְ עָרָד. וּכְתוּב וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל
 וַיֵּשֶׁב מִמֶּנּוּ שְׁבִי. (וְעַם כָּל זֶה) וְכָל זְמַן שִׁישְׂרָאֵל
 שְׁבִים לְאִבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים, אוֹתָם אוֹצְרוֹת
 (וּכְלָא) חוֹזְרִים אֲלֵיהֶם וּמִתְכַּפִּים בָּהֶם,
 וְלַעֲתִיד לְבֹא הַכֹּל יִחְזַר, שְׁכַתוּב (דברים ל)
 וְשָׁב ה' אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְגו'. מִכָּאן
 וְלֵהֲלָאָה אִמָּר דְבִרְךָ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, (שופטים ה) ה' בְּצֵאתְךָ מִשְׁעִיר

וְאוֹצְרוֹת שְׁקִבְלוּ, וּמִשּׁוֹם זֶה לֹא הָיָה שׁוֹלֵט
 עֲלֵיהֶם הַמּוֹת וְלֹא צַד הָאֲחֵר. וְלֹא דֵי לָחֶם
 שְׁלָקְחוּ הַתּוֹרָה כְּלִי עֲרֵעוּר כְּלָל, אֶלָּא שְׁקִבְלוּ
 אוֹצְרוֹת וּמִתְנֹות מִכְּלָם. בֵּינָן שְׁחָטָאוּ מַה
 כְּתוּב? (שמות לג) וַיִּתְנַצְּלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדִים.
 הֵם מִתְנֹות בְּאָדָם. מַה נִּשְׂאָר מִקָּדֶם? אוֹתוֹ
 שְׁבִי, שְׁכַתוּב עָלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִית שְׁבִי וְגו'.

הוֹסִיפוּ וְחָטָאוּ, מַה כְּתוּב? (במדבר כא) וַיִּשְׁמַע

בְּרִיךְ הוּא תָב מִשְׁעִיר, דִּלָּא קְבִילוּ אוֹרֵייתָא, אֶרֶץ
 רַעְשָׁה וְגו'. מָאֵי טַעְמָא רַעְשָׁה. בְּגִין דְּבַעֲאֵת
 לְאַהֲדָרָא לְתוּהוּ וּבוּהוּ, דִּהְכִי אֲתֵינִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּעֵלְמָא, אִי יִקְבְּלוּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹרֵייתָא, מוּטָב. וְאִם
 לָאוּ, אֲהֲדַר עֵלְמָא לְתוּהוּ וּבוּהוּ. בְּיֻון דְּחֲמָאֵת
 אֶרְעָא, דִּהָא אֲזֻמִּין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְכָל עַמְמֵי
 דְּיִקְבְּלוּ אוֹרֵייתָא, וְלָא קְבִילוּ. וּמִכָּל עַמְמֵי לָא
 אֲשַׁתְּאֲרוּ אֱלָא יִשְׂרָאֵל בְּלַחֲזוֹדְיֵיהוּ, חֲשִׁיבַת אֶרְעָא,
 דִּישְׂרָאֵל לָא יִקְבְּלוּן בְּזוֹתֵיהוּ, וּבְגִין כֹּךְ אֶרֶץ רַעְשָׁה.
 בְּיֻון דְּאָמְרוּ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע, מִיַּד שְׂקָטָה, הָדָא הוּא
 דְּכַתִּיב (תהלים עו) אֶרֶץ יִרְאָה וְשְׂקָטָה. יִרְאָה בְּקִדְמוּתָא,
 וּלְבַסוּף וְשְׂקָטָה.

וְתָא חֲזִי, בְּגִין דִּישְׂרָאֵל אָמְרוּ נַעֲשֶׂה, לָא דַחֲלִין מִן
 כָּל עַשְׂיֵיהּ, דִּיכְלוּן כָּל חֲרָשֵׁי דְעֵלְמָא לְמַעַבְדַּי,

לשון הקודש

הַעֲמִים לְקַבֵּל הַתּוֹרָה וְלָא קְבִילוּ, וּמִכָּל
 הַעֲמִים לָא נִשְׁאֲרוּ אֱלָא יִשְׂרָאֵל לְבַדָּם,
 חֲשִׁבָה הָאֶרֶץ שֵׁיִשְׂרָאֵל לָא יִקְבְּלוּ כְמוֹתָם,
 וּמִשּׁוּם זֶה אֶרֶץ רַעְשָׁה. בְּיֻון שְׂאֲמְרוּ נַעֲשֶׂה
 וְנִשְׁמַע, מִיַּד שְׂקָטָה, זֶהוּ שְׂכַתוּב (תהלים עו)
 אֶרֶץ יִרְאָה וְשְׂקָטָה. יִרְאָה בְּהַתְחִלָּה, וּלְבַסוּף
 וְשְׂקָטָה.

וּבֵא וְרִאָה, מִשּׁוּם שֵׁיִשְׂרָאֵל אָמְרוּ נַעֲשֶׂה,

בַּעֲדָךְ מִשְׁדָּה אָדוּם אֶרֶץ רַעְשָׁה. בַּשָּׁעָה
 שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שָׁב מִשְׁעִיר, שְׁלָא קְבִילוּ
 אֶת הַתּוֹרָה, אֶרֶץ רַעְשָׁה וְגו'. מַה הַטַּעַם
 רַעְשָׁה? מִשּׁוּם שֶׁרָצְתָה לְחוֹר לְתוּהוּ וּבוּהוּ,
 שְׂכַךְ הַתְנָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָם: אִם
 יִקְבְּלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה – מוּטָב, וְאִם
 לָא – יִחְזוּר הָעוֹלָם לְתוּהוּ וּבוּהוּ. בְּיֻון שֶׁרָצְתָה
 הָאֶרֶץ שֶׁחֲרֵי הוֹמִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכָל

וְלֹא מִכָּל קַסְמִין וְחֲרָשִׁין דְּעֵלְמָא. מָאִי טַעְמָא. חַד,
 בְּגִין דָּא. וְחַד, בְּגִין דְּכַד אֶפְיָק לִזְוֹן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 מִמְצָרִים, תָּבַר קַמְיֵיהוּ כָּל זֵינֵי חֲרָשֵׁי וּקַסְמִין, דְּלֹא
 יִכְלִין לְשַׁלְטָאָה עַלֵּיהוּ, וְהֵהִיא שְׁעָתָא דְאַתָּא בְּלָק,
 הָוּה יָדַע דָּא. מִיָּד וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל בְּלָעָם בֶּן
 בַּעֲזַר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל הַנֶּהָר וְגו'. מָאִי פְתוּרָה. אֶלָּא
 דִּיתְקִין פְּתוּרָא, וַיִּבְעֵי מִתַּמָּן עֵיטָא, מַה יַעֲבִיד. אֲשֶׁר
 עַל הַנֶּהָר, עַל הַנְּהָרִים מִיבְעֵי לֵיהּ, מָאִי עַל הַנֶּהָר.
 וְדָאִי הָכִי הוּא, דְּעַל חַד נֶהָרָא קִיָּמָא תְּדִיר.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא, הוּוּ אָזְלִי לְמִיחְמֵי לְרַבִּי יוֹסִי
 בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא, חֲמוּזֵי דְרַבִּי אֶלְעָזָר,
 קָמוּ בְּפִלְגוֹת לֵילִיָּא לְמַלְעֵי בְּאוּרֵייתָא, יְתָבוּ. אָמַר
 רַבִּי אֶלְעָזָר, הַשְׁתָּא הוּא עֲדָנָא, דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 עָאֵל בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן, לְאַשְׁתַּעֲשַׁע בְּצַדִּיקֵיָּא דְתַמָּן. אָמַר

לשון הקודש

שִׁיתְקִין שְׁלַחַן וּרְצָה מִשָּׁם עֲצָה מַה לַעֲשׂוֹת.
 אֲשֶׁר עַל הַנֶּהָר? עַל הַנְּהָרִים הִיָּה לוֹ לְכַתְּבוּ!
 מַה זֶה עַל הַנֶּהָר? וְדָאִי כִּךָ זֶה, שְׁעַל נֶהָר
 אֶחָד עוֹמֵד תְּמִיד.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא הָיוּ הוֹלְכִים לְרֵאוֹת
 אֶת רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לְקוֹנִיָּא, חֲמוּזֵי
 שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר. קָמוּ בְּחִצּוֹת הַלְּיָלָה לַעֲסֹק
 בַּתוּרָה. וַיִּשְׁבּוּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, כָּעַת הוּא
 הַזְּמַן שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגֵן עֵדֶן

לֹא פוֹתְחִים מִכָּל עֲשִׂיָּה שְׁיוּכְלוּ כָּל מְכַשְׁפֵּי
 הָעוֹלָם לַעֲשׂוֹת, וְלֹא מִכָּל קַסְמִים וּבְשָׁפִים
 שֶׁל הָעוֹלָם. מַה הַטַּעַם? אֶחָד בְּגַלְלָה זֶה, וְאֶחָד
 מִשׁוּם שְׁבִשְׁהוּצִיא הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אוֹתָם
 מִמְצָרִים, שְׁבַר לַפְּנִיָּהם כָּל מִינֵי כְשָׁפִים
 וּקַסְמִים שְׁלֹא יוּכְלוּ לְשַׁלַּט בָּהֶם, וְאוֹתָהּ
 שְׁעָה שְׁבָא בְּלָק הוּא יָדַע זֹאת. מִיָּד –
 וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל בְּלָעָם בֶּן בַּעֲזַר פְּתוּרָה
 אֲשֶׁר עַל הַנֶּהָר וְגו'. מַה זֶה פְּתוּרָה? אֶלָּא

רַבִּי אַבְאָ, שְׁעָשׂוּעָא דָּא מָאִי הוּא, וְהִיךְ יִשְׁתַּעֲשַׁע
 בְּהוּ. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מַלְּה דָּא רָזָא סְתִימָא אִיהוּ,
 טְמִירָא לְגַבִּי, דְּלֹא יָדִיעַ. אָמַר לִיהּ, וְכִי
 בְּרִיקְנִיָּא הוּוּ סַמְכִין רַבְרַבִּין דְּמַקְדַּמַת דְּנָא בְּהֵאִי
 עֲלֵמָא, דְּלֹא יָדְעוּ, וְלֹא רָדְפוּ אַבְתָּרָה לְמַנְדַּע עַל מַה
 קִיַּיִמִין בְּהֵאִי עֲלֵמָא, וְיַמָּה הוּוּ מְחַפְּאֵן בְּהֵאִי עֲלֵמָא.

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (ישעיה כח) יי אֱלֹהֵי אֶתְהָ
 אֲרוֹמְמֵךְ אוֹדָה שְׂמֵךְ כִּי עָשִׂיתָ וְגו'. הֵאִי
 קָרָא רָזָא דְּמֵהִימְנוּתָא אִיהוּ. יי, רָזָא עֲלָאָה, שִׁירוּתָא
 דְּנִקְוֵדָה עֲלָאָה סְתִימָא דְּלֹא יָדִיעַ. אֱלֹהֵי, רָזָא (מלכים א'
 ט) קוֹל דְּמָמָה דְּקָה, וְאִיהוּ שִׁירוּתָא דְּקִיַּיִמָא לְשִׁאֲלָא,
 וְאַסְתִּים וְלֹא יָדִיעַ, וְלִית מָאֵן דְּאֶתִּיב עֲלִיהּ, בְּגִין
 דְּאִיהוּ סְתִים וְטְמִיר וְגַנְיִז.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

פְּתַח רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, (ישעיה כח) ה' אֱלֹהֵי
 אֶתְהָ אֲרוֹמְמֵךְ אוֹדָה שְׂמֵךְ כִּי עָשִׂיתָ וְגו'.
 פְּסוּק זֶה הוּא סוּד הָאֲמוּנָה. ה' – סוּד עֲלִיּוֹן,
 רֵאשִׁית נִקְוֵדָה עֲלִיּוֹנָה נִסְתָּרָת שְׁלֵא יָדוּעָה.
 אֱלֹהֵי – סוּד (מלכים א' ט) קוֹל דְּמָמָה דְּקָה, וְהִיא
 הֵרֵאשִׁית שְׁעוּמְדָת לְשִׁאֲלָה, וְנִסְתָּרָה וְלֹא
 יָדוּעָה, וְאִין מִי שְׁמַשִּׁיב עֲלֶיהָ, מְשׁוּם שְׁהִיא
 נִסְתָּרָת וְטְמִירָה וְגַנְיִזָּה.

לְהִשְׁתַּעֲשַׁע בְּצַדִּיקִים שֶׁל שָׁם. אָמַר רַבִּי
 אַבְאָ, שְׁעָשׂוּעָא זֶה מַהוּ? וְאִיךְ מִשְׁתַּעֲשַׁע
 בְּהֵם? אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, דְּכָר זֶה סוּד נִסְתָּר
 הוּא, טְמִיר אֱלִי, שְׁלֵא יָדוּעַ. אָמַר לוֹ, וְכִי
 בְּרִיקְנִיָּת הָיוּ עֲמוּדִים גְּדוּלִים שְׁמֵלְפָנִים
 בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׁלֵא יוֹדְעִים וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֶיהָ
 לְדַעַת עַל מַה עוֹמְדִים בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלָמָּה הָיוּ
 מְצַפִּים בְּאוֹתוֹ עוֹלָם?

אֶתָּה, דָּא יִמְיָנָא, שִׁירוּתָא דְקִיּוּמָא לְשִׁאֲלָא,
 וְלֹאֲתָבָא בֵּיהּ, וְהוּא כְהֵן עֲלָאָה. כְּמַח דְאֵתָּ
 אָמַר (תהלים קי) אֶתָּה כְהֵן לְעוֹלָם עַל דְּבִרְתֵי מַלְכֵי צְדָק.
 מָאן עַל דְּבִרְתֵי מַלְכֵי צְדָק. אֲלָא כְהֵן עֲלָאָה דָּא,
 אִיהוּ דְקִיּוּמָא עַל דְּבַר, בְּגִין דְּהֵחֳוּא דְּבַר לָא קִיּוּמָא,
 אֲלָא בִימְיָנָא. וְהֵחֳוּא דְּבַר מָאן אִיהוּ. מַלְכֵי צְדָק, כְּדָ
 שְׁמִיָּה. וּמְאִי דְאָמַר דְּבִרְתֵי, בְּגִין דְּאֵתְקֻשְׁר בֵּיהּ
 בְּדוּד. וְכָל מַלְי שְׁבַחָא דִּילֵיהּ, בְּהֵחֳוּא דְּבַר אֲתִיּוּן.
 וְעַל דָּא דְּבִרְתֵי. וּבְגִין כְּדָ, אֶתָּה דָּא כְהֵן. וְהָא
 אִוְקִימְנָא, דְּתַלְת דְּוֹכְתֵי אֵינּוּן, דְּאֶקְרִי כָּל חַד אֶתָּה.
 אַרְוּמְמָדָּ כְּלָא כְּתָדָא. אוּדְהָ שְׁמָדָּ כְּדָקָא יָאוּת,
 וְהֵאֵי שֵׁם יְדִיעַ. כִּי עֲשִׂיתָ פְּלָא, כְּסוּיָא
 וְלִבּוּשָׂא, לְאֵתְלַבְּשָׂא נְהוּרָא כְּתִימָא עֲתִיקָא,
 רֵאשִׁיתָא דְרִנָּא עֲלָאָה, אָדָם קְדָמָאָה, טְמִוּרָא
 כְּכִסּוּיָא דְנְהוּרָא אֲתָרָא.

לשון הקודש

בְּאוּ בְּאוּתוּ דְּבַר. וְעַל זֶה דְּבִרְתֵי. וּמְשׁוּם זֶה,
 אֶתָּה - זֶה כְּהֵן. וְהֵרִי בְּאַרְנוּ שְׁשֻׁלְשָׁה
 מְקוּמוֹת הֵם שְׁכָל אֶחָד נִקְרָא אֶתָּה.
 אַרְוּמְמָדָּ, הַכֵּל בְּאַחַד. אוּדְהָ שְׁמָדָּ כְּרֵאוּי,
 וְשֵׁם זֶה יְדוּעַ. כִּי עֲשִׂיתָ פְּלָא, כְּסוּי וְלִבּוּשׁ
 לְהֵתְלַבְּשׁ אֹר נִסְתָּר עֲתִיק, רֵאשִׁית הַדְּרָגָה
 הָעֲלִיּוֹנָה, אָדָם הָרֵאשׁוֹן, טְמִיר כְּכִסּוּי שֶׁל
 אֹר אַחַר.

אֶתָּה - זוּ הַיְמִינִי, רֵאשִׁית שְׁעוּמַדַּת לְשִׁאֲלָה
 וְלִהְיוֹב בֵּיהּ, וְהוּא כְהֵן עֲלִיוֹן, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר
 (תהלים קי) אֶתָּה כְהֵן לְעוֹלָם עַל דְּבִרְתֵי מַלְכֵי
 צְדָק. מַה זֶה עַל דְּבִרְתֵי מַלְכֵי צְדָק? אֲלָא כְהֵן
 עֲלִיוֹן זֶה, שֶׁהוּא עוֹמֵד עַל דְּבַר, מְשׁוּם שְׁאוּתוֹ
 דְּבַר לֹא עוֹמֵד אֲלָא בְּיָמִין. וְאוּתוֹ דְּבַר מַהוּ?
 מַלְכֵי צְדָק, כְּדָ שְׁמוֹ. וּמַה שְׁאָמַר דְּבִרְתֵי,
 מְשׁוּם שְׁנִקְשֵׁר בְּדוּד. וְכָל דְּבִרְי הַשְּׁבַח שֶׁלוֹ

דְּבַר אַחַר כִּי עָשִׂיתָ פֶּלֶא, כִּי עָשִׂיתָ אֶלְיָי. וּמַהוּ
אֶלְיָי. הֲאֵל תִּגְיִינוּ, אֶלְיָי בִּי"ת, אֶלְיָי בִּנְיָה. אֲבָל
דִּיּוֹקְנָא דְא', אִיהוּ תַלְת סְטָרִין. רֵאשִׁית דְּרִזָּא עֲלָאָה
דְּאָדָם קִדְמָאָה. בְּגִין, דְּבְדִיּוֹקְנָא דְא', אִית תְּרִין
דְּרוּעִין, חַד מִפְּאָן, וְחַד מִפְּאָן, וְנוֹפֵא בְּאִמְצָעִיתָא,
וְכֹלָא רִזָּא חָדָא. וְאִיהוּ רִזָּא דִּיחֻדָּא, א'. וּבְגִין כִּךְ
אֶלְיָי לְחֻשְׁבְּנָא אַחַד, וְהִינֵנו כִּי עָשִׂיתָ פֶּלֶא. וְרַב
הַמְּנוּנָא סָבָא אָמַר חָכִי, כִּי עָשִׂיתָ פֶּלֶא, פֶּלֶא דָּא
הוּא חַד דְּרִנָּא מֵאֵינוּן פְּלָאוֹת חֲכָמָה. וּמֵאֵן אִיהוּ.
דָּא (אִיּוֹב כח) נְתִיב לֹא יִדְעוּ עֵיט. וְאִיהוּ פֶּלֶא.

עֲצוֹת מִרְחוֹק קָרָא לְהָאֵי בְּקִדְמִיתָא פֶּלֶא, וְהָבָא
אָמַר פֶּלֶא עֲצוֹת מִרְחוֹק. אֶלָּא הָתָם
אֲצַטְרִיד לְמַמְנֵי שִׁית סְטָרִין לְדִרְגִין עֲלָאִין, (ישעיהו ו)
פֶּלֶא יוֹעֵץ אֵל גְּבוּר אֲבִי עַד שַׁר שְׁלוֹם. וְהָבָא, לֹא
אַתָּא לְמַמְנֵי חֲשַׁבְנָא. אֲבָל עֲצוֹת מִרְחוֹק מָאֵי נִינְהוּ.

 לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

כִּי עָשִׂיתָ פֶּלֶא. וְרַב הַמְּנוּנָא סָבָא אָמַר כִּךְ,
כִּי עָשִׂיתָ פֶּלֶא, פֶּלֶא זֹהוּ דְרִנָּה אַחַת
מֵאוֹתָם פְּלָאוֹת חֲכָמָה, וּמִיָּהוּ? זֶה (אִיּוֹב כח)
נְתִיב לֹא יִדְעוּ עֵיט. וְהוּא פֶּלֶא.

עֲצוֹת מִרְחוֹק. קָרָא לָזֶה בְּתַחֲלָה פֶּלֶא, וְכֵאֵן
אָמַר פֶּלֶא עֲצוֹת מִרְחוֹק. אֶלָּא שָׁם צָרִיד
לְמִנּוֹת שִׁשָּׁה צְדָדִים לְדִרְגוֹת עֲלִיוֹנוֹת, (ישעיהו ט)
פֶּלֶא יוֹעֵץ אֵל גְּבוּר אֲבִי עַד שַׁר שְׁלוֹם. וְכֵאֵן

דְּבַר אַחַר כִּי עָשִׂיתָ פֶּלֶא – כִּי עָשִׂיתָ אֶלְיָי.
וּמַהוּ אֶלְיָי? הֲרֵי שְׁנֵינוּ, אֶלְיָי בִּי"ת, אֶלְיָי
בִּנְיָה. אֲבָל דְּמוֹת שֶׁל א' הִיא שְׁלֹשָׁה
צְדָדִים, רֵאשִׁית הַסּוּד הָעֲלִיוֹן שֶׁל אָדָם
הִרְאֻשׁוֹן, מִשּׁוֹם שֶׁבְּדְמוֹת א' יֵשׁ שְׁתֵּי
זְרוּעוֹת, אַחַת מִפְּאָן וְאַחַת מִפְּאָן, וְהַגּוֹף
בְּאִמְצָע, וְהַכַּל סוּד אַחַד, וְהוּא סוּד הַיְחֻד
– א'. וּמִשּׁוֹם כִּךְ אֶלְיָי לְחֻשְׁבּוֹן אַחַד, וְהִינֵנו

תִּירֵי בְּדֵי עֲרָבוֹת. דְּכָל עֵיטָא דְנִבְיָאֵי מִתְמָן אֵתְיָא.
 אֵינּוֹן אֶקְרוּן עֲצוֹת מִרְחוּק. אֲמוּנָה אֲוִמָן, תִּירֵין דְאֵינּוֹן
 חַד, נָהָר וְגֵן. דָּא נְפִיק מֵעֵדָן, וְדָא אֲשַׁתְקֵי מִיְנִיָּה.
 הָא הָכָא, כָּל רְזָא סְתִימָא דְמַהִימְנוּתָא.

השלמה מההשמטות (סימן י)

דְאֵינּוֹן חַד נָהָר וְגֵן. נָהָר דְנְפִיק מֵעֵדָן וְגֵן
 דְאֲשַׁתְקֵי מִיְנִיָּה. הָכָא כָּל רְזָא סְתִימָא
 דְמַהִימְנוּתָא. וְאוֹלִיפְנָא, הָאֵי מָאן דְאֲתַעַר בְּלִילְיָא,
 בַּהֲהִיא שַׁעְתָּא דְעָאל קְדָשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּחַדֵּי
 צְדִיקֵיָּא בְּגִנְתָּא. אֵינְטְרִידָּהּ לֹאמַר קְרָא דָּא, בְּרַעוּתָא
 דְלִבָּא. וְלִבְוֹנָא דְעֵתִיָּה בִּיָּה. וּבְתַר (תהלים קל"ט) אֹדְדָּהּ
 עַל כִּי נִזְרָאוֹת נִפְלְאוֹתֵי נִפְלְאוֹתֵי מַעֲשֵׂיָּהּ וְנִפְשֵׁי
 יוֹדְעֵת מְאֹד. (וּלְבַתֵּר וְנִהָר יוֹצֵא מֵעֵדָן וְגו') וְתִינּוֹ שְׁבַתָּא דְחַסִּידֵי
 קְדָמָי כִּד מִתְעַרֵי בְּפִלְגוֹת לִילְיָא. וּבְתַר מִסְדְּרֵי
 שְׁבַתֵּיהוּ וְלַעֲאן בְּאוֹרֵיָּתָא.

לשון הקודש

שֶׁהִשְׁקָה מִמֶּנּוּ. כָּאֵן כָּל הַסּוּד הַסְתוּם שֶׁל
 הָאֲמוּנָה. וְלִמְדֵנוּ שְׁמֵי שְׁמֵתְעוֹרֵר בְּלִילְיָה
 בְּאוֹתָהּ שַׁעָה שְׁנַכְנַם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יְחַד
 עִם הַצְדִּיקִים בְּגֵן, צְרִידָּהּ לֹאמַר פְּסוּקָה זֶה בְּרַעוּן
 הַלֵּב וְלִבְוֹן דְעֵתוֹ בּוֹ, וְאַחַר כֵּן אֹדְדָּהּ עַל כִּי
 נִזְרָאוֹת נִפְלְאוֹתֵי נִפְלְאוֹתֵי מַעֲשֵׂיָּהּ וְנִפְשֵׁי
 יוֹדְעֵת מְאֹד. (אַחַר כֵּן וְנִהָר יוֹצֵא מֵעֵדָן וְגו'). וְזֶהוּ שְׁבַת
 הַחַסִּידִים הָרֵאשׁוֹנִים כְּשֶׁהִתְעוֹרְרוּ בַּחֲצוֹת

לֹא בָּא לְמַגוֹת חֲשׁוֹן. אֲבָל עֲצוֹת מִרְחוּק מִי
 הֵם? שְׁנֵי בְּדֵי עֲרָבוֹת, שְׁכָל עֲצָה שֶׁל
 הַנְּבִיאִים בָּא מִשָּׁם. הֵם נִקְרָאִים עֲצוֹת מִרְחוּק.
 אֲמוּנָה אֲוִמָן, שְׁנַיִם שֶׁהֵם אֶחָד, נָהָר וְגֵן. זֶה
 יוֹצֵא מֵעֵדָן, וְזֶה מִשְׁקָה מִמֶּנּוּ. הֵרִי כָּאֵן כָּל
 הַסּוּד הַנִּסְתָּר שֶׁל הָאֲמוּנָה.

השלמה מההשמטות סימן י

שֶׁהֵם אֶחָד, נָהָר וְגֵן. נָהָר שֶׁיוֹצֵא מֵעֵדָן וְגֵן